

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Szerkesztőség: Morgó-utca 39. sz.

Kiadóhivatal: Morgó-utca 39. sz.

Megjelenik havonként kétszer.

Felölős szerkesztő:
GYÖKÖSSY ENDRE.

Főmunkatársak:
ZÖLD MIHÁLY, SZARKA LAJOS.

Kiadóhivatali főnök:
BÉRCZY LÁSZLÓ.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 korona.

Fél évre 2 „

Egyetemi és akadémiai polgároknak, önképző-
köröknek:

Egész évre 3 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

Feltámadunk. . .

Meghalt a Mester. Sírba tették. Legyőzte a halál az életet. Nagy volt a bánat, a szomorúság. De nem lehetett az Igazságot eltemetni, a Szeretetet sírba zárni: feltámadott a Mester!

Feltámadott, mi is feltámadunk. Erről beszél nekünk ma minden Egész világ ünnepli e napot. Bizalom hangján zendül az ének, a hitnek szárnyain száll fel a magasba: feltámadunk, feltámadunk!

Feltámadott az Úr, feltámadott. Meggyőzte a halál hatalmát. Reményt, vigasztaló hitet adott, hogy: feltámadunk, mi is feltámadunk.

Feltámadott, feltámadott. A nagy természet is feltámadott. Lerázta magáról azt a rút zsarnokot, a kietlen, kérlelhetlen telet. Fény, mozgás, elevenség környeznek ma bennünket minden felől. Valóban, a feltámadásnak ünnepe ez a mai nap a szó legigazabb értelmében! Minden éled, fejlődik, örvendez. Az egész természet hirdeti: hogy feltámadunk, feltámadunk.

Keresztre feszítették a Mestert, ki hitte volna, hogy harmadnapra ezen örömhírt viszhangozza minden: feltámadott az Úr, feltámadott!?

Nyugalomra tért az őstermészet. Aludta csendes téli álmát. Koporsóban szendergett az élet. Bármerre jártunk mindenütt, mindenütt az enyészet uralkodott. Feltámadt bennünk a kételkedés. Lesz-e még napsugár, mely fényt áraszt, meleget varázsol s életet önt a nagy természetbe? Van-e hatalom, mely elűzze az enyészet árnyait s előszólítsa újra az életet? Lesz-e még tavasz, lesz-e még kikelet? Lesz-e feltámadás?

És lett tavasz, újra lett kikelet! Völgy, róna, bérc, mind mind kikeletről beszél. Fű, fa, virág éled. Madár dalolása ismét kedvre derít. Megmozdul valahány ici-pici féreg. Újra lett tavasz, újra lett kikelet. A nagy természet feltámadott.

Meghalt a magyar is. Hányszor eltemették! Azt hitték elaludt örökre, örökre. De mint a Mester koporsójából, mint a nagy természet téli ágyából, úgy kelt életre szegény nemzetünk is s újra kezdette ismét az éveket, Lett új tavasz, lett új kikelet, a magyar nép ismét feltámadott!

De megint elaludt. Most is alszik mélyen. Zsibbasztó fáradtság üli meg tagjait. Idegen férgek futkároznak rajta, csipkedik, gyalázzák. Még erre sem ébred, ezzel sem törődik. Az aggódo honfi reményét veszelve kérdegetti: lesz-e feltámadás?

Lesz, lesz! Hogyne lenne?! A magyar nemzet nem marad a sírban, nem alszik örökké! Hosszú álmom után új hajnalra ébred, új nap derül rája. Nézzétek, nézzétek, máris máris derül! A nemzet jövője, a nemzet reménye a magyar ifjúság mintha ébredne, mintha rázná már magáról a közöny láncait! Igen, igen, virradunk, éledünk. S mikor felébredünk első pillantásunk ráesik a magyar tengernyi bajára, sok, sok szégyenére. Ettől aztán majd munkához látunk! Ne féljete, én hiszem, én tudom: feltámadunk, újra feltámadunk!

Zöld Mihály.

Magyar tánc.

És én álmodoztam... Istenem, milyen bűnösen közönyös a magyar! Nem törődik legszentebb kötelességével, magyarságával. Lassankint kialszik szívéből faja s faji szép, régi szokásai iránt táplált édes szerelme s akkor?... s akkor elpusztul. De nem! meg kell mozdulnunk: ha már apáink kinőttek talán — micsoda istentelen felfogás — a lelkesedni tudás idejéből, mi magyar ifjak, mi debreceni ifjak oltsuk szívünkbe véghetetlen szerelmét mindannak, ami magyar. És én álmodoztam tovább a szebb jövőről. Micsoda lelket babonázó is lesz az, ha minden debreceni diák

magyarba öltözik, micsoda édes boldogság fogja is majd el a szívemet, ha minden debreceni diák, magyar szívének magyaros jókedvével a magyar táncokat járja; micsoda véghetetlen nagy lesz az én szívemnek ő boldogsága, ha

Idegen rongyunkat lerugjuk magyarán,
S magyar muzsikára
A süvegest járja
A legény, a leány, a legény, a leány!

És amikor álmaimat elmondtam, eleinte — kinevettek. Azután már meghallgattak csak, de mivel el nem csüggedtem, gondolkoztak is e szép dolgokon, majd lelkesedtek érte s mikor először magamra húztam a világ legszebb ruháját — a magyar ruhát, valami titkos babonázó csodahatalom oltotta szívökbe a vágyat, hogy ők is abba öltözködjének s nap-nap után lelkesebben hirdette s terjesztette mindenki e már majdnem teljesen megvalósult, s hiszszük, hogy az őszre teljesen befejezett, eleinte azonban csak kinevetett gondolatot, hogy milyen szép is volna, ha minden debreceni diák magyarba öltözködnék. S minden fölkelő nap első sugara lelkesedést lehelt egy-egy addig közönyös szívbe, mert minden nap többen lettek egygyel azok, kik azt érezték, amit már régebben megírtam: hogy a magyar ruhában kiegyenesedik a meggömbült öreg ifjú, hogy bát-

rabban nézünk szeme közé mindenkinek, hogy a magyar ruhához hozzá van nőve a szabadság, hogy abban hizelegni nem lehet, mert a csúszómászók frakkba bújnak...

És én álmodoztam tovább! Micsoda felséges, micsoda lélekemelő volna az, ha ezek a szép magyar ruhás debreceni fiúk, a szép debreceni magyar leányokkal magyar táncokat lejtenének! Óh mert én édes Istenem, hova jutunk így? Micsoda nevetséges majom lesz a magyar, mikor már most is majdnem az?! Óh mert micsoda elfásult szív kell ahhoz, hogy végig táncoljunk egy *magyar* táncmulatságnak *csúfolt* éjszakát s a csárdáson kívül egy más magyar táncot se lejtsünk. És a csárdást is hogy táncolják? Istenem, Istenem! Még csak azt a táncot kell eldobnunk, hogy valóságos majmolói legyünk mindannak, ami idegen! De nem, ha már apáink ki is nőttek, — micsoda istentelen felfogás, — a lelkesedni tudás idejéből, de mi magyar ifjak, debreceni ifjak szívünket meg akarjuk acélozni a magyar faj minden szép régi szokásai iránt táplált szeretetünk által a pusztuló magyar faj védelmére a mi szívünkben ki kell ölnünk a közönyösséget, nekünk lelkesedni kell mindenért, a mi magyar, nekünk meg kell tanulnunk a magyar táncokat! És én jó Istenem, ki hitte volna a sok kis-

T Á R C A.

Fehér nyírfák . . .

*Fehér nyírfák a szelíd dombtetőkön,
Napos mezők és zúgó nádasok,
Ti hűséges ákácok ott az úton
Visszamegyek közétek, — várjatok.*

*A lelkem az még most is ott bolyong
A báránnyelű őszi ég alatt.
Az emlékek, az álmok felkeresnek,
Jóllehet a valóság elmaradt.*

*Újra bejárom a szabad határt . . .
A nap leszáll a fás dombok megett,
Párákba foszló halavány tűzében
Megfürösztöm merengő lelkemet.*

*Csend van körültem, méla hallgatás . . .
Fönn a magasban száll egy-egy madár
A még látom, hosszan utána nézek,
Majd elnyeli a szürke láthatár . . .*

*És így van ez, — száz változó alakban
Föl-fölkeres egy kép, egy látomás.
Valami vágy a szívem megragadja
Az álmok jönnek, más és újra más . . .*

*Sokszor mintha dalokat hallanék
S visszhanggal felel rájuk a szívem . . .
Sokszor úgy érzem engem visszavárnak,
Nem maradhatok tovább azt hiszem.*

*Fehér nyírfák a szelíd dombtetőkön,
Napos mezők és zúgó nádasok
Meghalni sem tudnék másutt nyugodtan,
Visszamegyek én, vissza — várjatok!*

Milotay István.

hitű közül? meg is tanúltuk. Március 15. estjén már rendeztünk egy kisebb szabású ünnepet, táncestélyt, ahol magyar táncokat jártunk s március 22-én pedig olyan mulatságot, olyan magyar mulatságot csaptunk, amelyet régen nem látott Debrecen!

Szívem megtelik boldogsággal s alig bírom egymás mellé róni már-már e sorokat! Nem vész el a magyar; nem veszhet el a magyar, ha így tud lelkesedni mindenütt az ifjúság, mint Debrecenben. Nem veszhet el a magyar, ha az ifjúság mindenütt úgy meg tudja valósítani álmait, mint Debrecenben. Mert mi nemcsak írtunk, de tettünk is és erre büszkék vagyunk. Amit sokan csak álomnak tartottak, vagy bolondos ábrándozásnak gúnyoltak, megvalósítottuk. A kuruc-estélyen bemutattuk szellemi erőnk igaz magyarságát s mikor magyar ruhákban magyar táncokat jártunk, mulatásunkban voltunk igazi magyarok. És én csak olyan nagynak, csak olyan büszkén fenségesnek láttam és találtam az ifjúságot e magyar táncestélyen, mint a kuruc-estén. Csodáltam fenségét, mikor a palotást járta, lelkesedtem szilajságáért, mikor a körmagyart lejtette s pajzánkodtam pajzanságával, magyaros pajzanságával, mikor a vigadóban hajladozott! S mikor pedig a csárdást rakta amúgy magyarosan, istenigazában

lelkesező boldogságával, lelkesedtem én is és egy-egy sóhajtásomban azt mondtam: *Amelyik nemzet ifjúsága ilyen rövid idő alatt ennyire visszatér ledobott régi szokásaihoz, amelyik nemzet ifjúsága ilyen nemesen, szépen tud mulatni, az dolgozni is tud s az a nemzet el nem pusztulhat!!*

Gyökössi Endre.

Emléket dr. Bacsoni Lajosnak!

Dr. Bacsoni Lajos, a debreceni főiskolának legközelebb elhunyt kiváló és közkedveltségű tanára, maradandó emléket állított magának főiskolánk történetében, melynek korszerű fejlesztésén törhetetlen energiával munkálkodott, kartársai kegyeletes emlékezetében, kiknek érdekeiért utolsó lehelletéig küzdött, barátai szeretetében, kiknek társas köreit szellemének kiapadhatatlan humorával annyiszor felderítette s tanítványainak hálás emlékezetében, kik benne egyik leghívatottabb vezérüket vesztették el. Állítsunk mi is emléket az ő nevének és szellemének, hogy a szívnben őrzött áldó emlékezet mellett legyen külső, látható jele is közöttünk az emléke iránt érzett kegyeletnek. Állítsunk síremléket dr. Bacsoni Lajosnak! Kartársai és tanítványai, barátai

A „Bokrétá“-ról.

A *Bokréta* egy szép költeményfüzér. divinációval megüldött öt ifjú lélek virágaiból kötve. Ez ifjú lelket az édes alma maternek, a debreceni öskollégiumnak melege érlelte meg. Itt bontogatták s bontogatják magasba repülő szárnyaikat. Nagy öröm szárnyra kelve látni az édes anyának dalos fiait. Többől az örömből én is szívesen részt veszek. A Parnassusra törekvő ifjak közül hárman tanítványaim. Elolvastam a könyvüket. És a szívem megtelt büszkeséggel. Im a merész Icarusok! A napba vágyó fiatalság képzeletével, álmaival, reményeivel, ábrándjaival. Mennyi akarat, mennyi duzzadó, ifjonti hév, lelkesedés, erő! Az akaratnak és erőnek mennyi nagyra, jóra, nemesre kész jele! Ma még kezdők,

„De azzal is köz a d esőség,
Ki gondol, kezd, ki mer.“ (Tompa.)

S a *Bokréta* öt poétájában nemcsak a bátor kezdetet látjuk, hanem a határozott talentumot is. Lyrikus a legtöbb: *Baja Mihály, Gulyás József, Gyökössi Endre, Madai Gyula*. Erős epikus tehetség: *Oláh Gábor, Baja* és *Gyökössi* lantján a tiszta lyra zendül fel, *Gulyás* és *Madai* reflexiókra hajlanak. De akármiről, akárhogy énekeljenek is, a

magyar faj olthatatlan szeretetét, magyar szívök, romlatlan magyar lelkök fellángoló tüzeit viszik bele dalaikba. Ezért tartom én különbnek a *Bokrétát* sok száz kezdő poéta köteténél. Ezért kér ez különösebb figyelmet szintelen, kozmopolitassággal telített költészetünkben.

Hogy megcsap e költeményekből a magyar föld illata, melege, lelke! „Beszélj a földdel és az megtanít téged!“ – mondja az írás. Ezek az ifjak a magyar földdel beszélnek s az tanítja őket most édesbús, maid lángoló dalokra, melyekkel belemarkolnak a szívünkbe. Forró, nagy, erős, igaz érzések lantosai. Ott a legmeghatóbbak, a legközvetlenebbek, a hol szívöket teszik a papírra s nem okoskodnak, nem tudószkodnak, nem szenvelegnek. Soviniszta magyar rajongásuk megkap, szüleszeretetük meghat. Ahogy *Gulyás*, ahogy *Gyökössi*, ahogy a többi is, de különösen *Baja Mihály* dalolnak szüleikről, az éleittel küzdő, egyszerű, szegény szüleikről, az igazán megindító. De szerelmük már szenvelgés, vagy csak átfutó könnyed érzés. Meglátszik erőtlén hangjukon, hogy 20 esztendő szíveiket ez a hatalmas szenvedelem, még nem hozta mélyebb hullámszásba. Ketten: *Madai* és *Oláh* nem is áldoznak dalaikkal Ámornak, sőt *Oláh Gábor* nagy elhatározással éneklé hogy:

és ismerősei s mindazok, kik az ő szellemének sugárainál olykor fölmelegedtek, rakjuk össze filléreinket s társadalmi úton állítsunk mi is a saját maga alkotta szellemi emlék mellett marandó jelt az ő közöttünk élő emlékezetének.

Alig borúlt a sírhant elhunyt jeles kartársunk koporsója fölé, azonnal önként, a szívek sugallatából megindult az adakozás dr. Baczoni Lajos síremlékére. Úgy, hogy főiskolai tanárkarunk a saját indíttatásán kívül is, szinte kötelezve érzi magát, hogy a Baczoni-emlék ügyét kezébe vegye s felhívjon mindenkit, a ki szívébe az elhunyt emléke iránt kegyeletet érez, hogy kegyeletes adományait a „*Debreceni Protestáns Lap*“ kiadóhivatalához, *Karai Sándor főiskolai tanár úrhoz* küldje be. A begyűlt adományokból, a melyek a nevezett lapban fognak nyugtáztatni, első rendben elhunyt kartársunk hamvai fölé hozzá méltó síremléket fogunk állítani, másodrendben az adományok megmaradt részéből a boldogult nevére teendő főiskolai ösztöndíj alapítványt óhajtunk létesíteni. A hálás kegyelet öröködjék boldogult kartársunk emléke fölé.

A főiskolai tanárikar nevében:

Dr. Óreg János,
igazgató.

„Szerelemnek kényes vi. ágát
Kezemmel én nem illetem.“

Nem is okvetlenül szükséges, hogy a poéta szerelemről daloljon; főként ha nem érzi. Az erőszakolt érzelmek elárulják magukat.

Valami fanyar pessimismust is veszek észre a Baja, Gulyás és Gyökössy verseim. Hisz igaz, hogy a szív mélyén rágódó keserűség nélkül valódi költő senki sem lehet. Kinlódnia, fájdalomban emésztődnie, elégedetlenkednie, a világgal és önmagával közködni, szinte naponként keresztire feszítettetnie kell a költőnek, hogy teremtsen — szépet, nagyot, dicsőt, marandót, halhatatlant. Az elégiült embert semmi sem ösztönzi az alkotásra. A boldogságnak nincs szava. De ... de csinján mégis a békétlenkedéssel, a byroni világfájdalommal! Húsz éves ifjúnak, ha szenvedésben, nyomorban nőtt is fel, nagyon fáj látnunk derű és vidámság nélkül lelkét, szenvedélyes panaszait. Természetellenes valami. Ha nem is anakreoni bonhómiát várunk tőle, de mindenesetre, hogy tudja élvezni az élet örömeit.

Mit mondjak még a versek olvasása közben nyert s hirtelen papírra vetett benyomásaimról? Mondhatnék sokat. Dicséretet is, gáncsolást is. Sok dicséretet, a mi a szerzők lelkét emelhetné, de kevés gáncsolót is, a mi őket visszariasztaná. Rokonlelkek, jól indulnak egy úton, Páztortűz mellett, tárogatók hangjánál, délábos ró-

Lapszemle.

A „*Sárospataki ifjúsági Közlöny*“ 6-ik és 7-ik száma, csaknem kizárólag a március 15-iki szent emlékekkel foglalkozik. Mindjárt a lap élén *Március 15.* és *Mozogjunk* cím alatt *Zajdd László* és *Moskovics Mór* lelkes cikkei állanak. *Szabadságharcunk és a magyar nők*, ifj *Hubai Bertalantól*, megérdemelt megemlékezés derék névtelen hősnőinkről, kik az izgalmas napokban levetkőzvéen nőiességüket, megacélozták idegeiket, foglyúl ejtve az istenítő hazaszeretettől legdrágább kincsöket — szerelmüket is — feláldozták a haza oltárán. Tartalmaz még *Kovács Lajostól* egy, tárgyát szintén a szabadságharcból merített elbeszélést, két pályanyertes ódát: *Szabadság ünnepén* és *Március 15.*, az ifj. Csabai Pál, ez Szolga József költeménye. Többi rovatai szintén tartalmasak.

A „*Kolozsvári Egyetemi Lapok*“ 13-ik számának élén, *Ravasz Lászlótól* Apokalypsis cím alatt, bibliai reminiscenciákkal, alkalomszerű lelkes cikk áll. *Péterfi Tibor: Innomunata* csinos verscsoportja követi, élénkségével, csattanós voltával kitűnik jelesül az 5-ik versike. *Krónika* I-ben Sioru két kulturális tényezőnkéről: hírlapirodalmunkról és színészetünkről emlé-

naságon. Mind olyan eredeti magyarosság ez, a milyet sehol e világon föl nem lehet találni. Sokat várok tőlük. Némelyikök talán nem csak Debrecenben, hanem az egész magyar nemzetnek büszkesége lesz egykor. Már most is mutogatják oroszlánkörmeiket. Leginkább *Oláh Gábor*. Nagy reményekre jogosító eredeti magyar talentum. Már sokkal több, mint pusztán jóakarató buzditásra érdemes, kezdő poéta. Gondolatai mélyek, érzései tiszták, erősek, de különösen technikája csiszolt, kiváló gondra és tanulmányra vall. Nemcsak felfogni, hanem kerekét alkotni is tud. *Baja Mihály* egyszerű, közvetlen érzéseivel s hangjával bájol el. *Gulyás József* mélabús, borongós poétatermesztet. Elmélyedéséből föl-fölriad és sokszor aposztrofál. Szép lelke könnyen s nagyon hevül. Kedves és vonzó a *Gyökössy Endre* subiectivismusa. Nem csinált virágokat fűz a Bokrétába. Illatosak, színesek és formásak. *Madai Gyula* nagy dolgokat hánytorgat. A legmesszebbre távozik a földtől Philosopháló kedély. Az Ossát igyekszik rakni a Pelionra. Gigászi munka, de emberül nekilát és sok jóra valóssággal forgolódik. Mégis ajánlom, hogy a metaphisikai kérdések fejtegetését hagyja még későbbre.

Mindent összefoglalva *Gyulai Pál* Hadnagy uramjával buzdítom az öt poéta mindenikét egyen-egyen:

„Csak elő e édes flam!“

S. Szabó József,
főiskolai tanár.

kezik meg. Tartalmaz orvostudományi értekezést, *Dr. Apáthy István* felolvasását az izomszövet szerkezetéről, *Csillagnak*... Antalffy Endre négy soros hangulatos versét, három *Margarett dal*-t Kovács Gábortól, melyek közül kiemeljük a másodikat: „*Ha e virág*...” címűt. Megemlítjük még Ady Endre ügyes kegyeletes költeményét a haza atyjáról: *Kossuth halálának évfordulóján*. — Hely-ely-közel elszórt rovatai: Krónika II., Krónika III., Irodalom, Ifjúsági élet, Rovás stb. érdekesek tartalmuk.

A budapesti „Egyetemi Lapok” 22-ik számát „*Magyar ifjúság, magyar társadalom*” című cikke nyitja meg. Mély részvétellel vettük tudomásul az E. L. helyzetét. E kérdés mindnyájunk kérdése és fájdalom, hogy a lap, melynek oly szép hivatása, célja kellene legyen, — nem egészen homályos okokból — az anyagi tönk szélére jutott. Hosszabb cikk: *Múlt, jelen, jövő* „i”-től, Magyar diákélet Espadától. A tárca Oláh Gábornak remek felolvasását tartalmazza, Arany, mint nemzeti költőről. *Gulyás József Életem* című szép költeménye. Arany Buda halála forrásai-nak folytatása Kéki Lajostól. Szepessy László ügyes hazafias verse: *Szomorú a haza sorsa*... s egyéb szokott tartalmas rovatok töltik meg az Egyetemi Lapok 22-ik számát.

(K—CZ.)

Késő bánat.

Egyszerű lesz történetem.

Szó lesz benne egy jó özvegy asszonyról, meg a fiáról.

Egy özvegy asszonyról, a ki nagyon, de nagyon szerette egyetlen fiát, meg annak a fiáról.

Az özvegy csendes kis faluban lakott, a fia pedig az ország fővárosában. Már is nagy úr lett belőle s a nagy úrnak mindig sok a dolga, úgy hogy még édes szülését sem látogathatja meg gyakrabban.

Pedig a jó édes anya mindig hívta, hogy jöjjön már egyszer le s mindig várta, hogy mikor toppan már be egyszer kedves fia, de bizony hiába hívta, hiába várta, mert fia nem jött hívására s nem toppant be váratlanul.

Nagysoká aztán egyszerre csak megjött a hír, hogy meghalt az ő egyetlen fia.

Eltemette azt is s maradt a régi, a ki volt... Ezentul is ott lehetett látni az ablakban, a mint

kézimunkáján dolgozott talpig feketében, csak a haja az kezdett erősebben őszülni. Arcán valami magasztos nyugalom űlt, a melyet csakis a sorsban megnyugodott erős lélek tükrözti vissza oly híven. Olykor föl is vidúlt tekintete egy-egy percre, de csakhamar ismét visszatért arcára az a bánatos merengés, mint a hogy életében rövid boldogságát hosszú bánat követte.

S most is várt valamit... a halált várta, hogy visszaadja neki azokat, a kiket tőle elrabolt.

Ez a hit volt szelid megnyugvásának titka.

* * *

K* falu végén az ország-út mentén áll egy csinos, de meglehetősen régi külsejű ház. Ebben lakott özv. Hortovayné. A ház mellett kert is van, az özvegy abban lelte némi örömét s szép időben gyakran ott sétálgatott.

Most is ott lehet látni. A hűséges öreg Zsófit várja a postáról. Levelet írt a fiának, mert ő nagyon rendszeren szokott neki írni. Most meg, hogy az ünnepek is közelednek, még egyszer akkora levelet írt, mint rendszeren.

Körülményesen leírta, hogy mi ujság van odahaza, kik jönnek falura a többi ismerősökhöz... multság is lesz, a két év óta mennyire megváltozott minden, a kis lányokból milyen szép hajadonok lettek, őt is szeretnék már nagyon látni, a végén aztán kirukkolt azzal is, hogy neki is ideje volna már asszony után nézni.

Jó előre készülődött már fogadására. A szobákat kitakarította, hogy csak úgy ragyogott minden. Tízszor is elmondta az öreg Zsófinak, hogy mit, hogy kell megcsinálni, mert fenn Pesten kényelemhez szokik ám az ember. Azt akarta, hogy a fia igazán jól érezze magát. Megbeszélték már azt is, hogy mit fognak majd főzni, mik a Géza kedvenc ételei, mert bizony az ő fia kicsikorában is válogatós volt s nem szeretett mindent. Akkor ki is kapott érte...

Az idő telt; a szép tavaszi napok egymást érték, erdő, mező kizöldült, a kertben is nyílni kezdtek már a virágok, de Hortovayné még mindig hiába várta a fiát.

Az ablakból, a kertből egész nap leste a kanyargó ország-úton feltűnő kocsikat, de azok mindig mást hoztak s nem azt, a kit ő oly nagyon keblére szeretett volna szorítani.

Hogy beteg lehetne, arra nem is szeretett s nem is akart gondolni. „Isten őrizz, hogy valami

baja legyen“ mondta gyorsan, ha az öreg Zsófi ezen aggodalmának kifejezést mert adni.

Pedig Géza fia csakugyan beteg volt.

* * *

Tavaszi elérkezéssel, mikor falun kizöldül a pázsitvidám madarak énekével van tele a levegő, a nagy városok utcáin is neki pezsdül az élet...

Kihozzák a sápadt arcú gyermekeket, hogy örüljenek a napsugárnak, mely melegen süt a kemény aszfaltra.

Mindenkiben lázasabban lüktet a vér s új remények, ábrándok töltik el az emberek szívét.

* * *

Hortovay Géza nyitott ablaknál ült hintaszékében s elmerengve nézte az érkező tavaszt.

Mint vidékről felkerült ember, nem tudta magát természetéből egészen kivetköztetni és soha nem tudta magát arra rászánni, hogy Pesten béreljen lakást azokban a börtönszerű nagy épületekben, inkább átjárt Budára, a honnan legalább kéklő hegyeket, meg a Dunapartot láthatta.

Tekintete most ott járt a dunai parton és úgy érezte, mintha hallaná azt a mámoros zsongást és nyüzsgést, a mi ilyenkor a főváros utcáin végig vonul. Óh, hány szép tavaszt élt ő így végig... s most mintha hirtelen összeborzadt volna, egy kis szellő csapott be ablakán... arcát lázas pír borította el, s a másik pillanatban még sápadtabbá lett.

„Fázom“, suttogta csendesen „már megint lázam van“.

És az a láz meg hideg folyvást gyötörte.

Az orvos azt mondta, hogy majd elmúlik, csak nyugodtan kell viselkednie.

Ő azonban nem hallgatott az orvosra. Délután elment sétálni, bár annyira gyenge volt, hogy szédült a friss, bódító tavaszi levegőn.

Mikor a nap utolsó sugarait vetette a pesti fényes palotasorra, ismét ott ült a nyitott ablaknál.

Két levél feküdt előtte.

Az egyik finom illatos kis levélke volt, piciny női vonásokkal, a másik meg kuszált, öreg betűkkel volt sűrűn teleírva.

Hortovay Géza hol az egyiket, hol a másikat vette fel s hosszasan elnézegette mindeniket, mintha azokon a betűkön keresztül abba a két női lélekbe akart volna behatolni...

Az egyik levél rövid volt, mindössze ennyi állott benne:

„Holnapután lesz a kis Bandink 2 éves. Képzeld, már topogni is tud, különben majd meglátja! Ez alkalomból szívesen elvárjuk estére“
Erdőfalvy Ödönné.

Géza előtt a szép asszony levele rejtély volt, s sokáig azon tűnődött, vajon tövist akar-e ezzel a szép asszony neki szívébe szűrni, vagy pedig naiv ártatlanságból tette az egészet, mert ha bosszú sugallta e levél írására, akkor neki is fájt ez a szűrés, ha pedig egész ártatlanul tette akkor... nemes drága lélek lakik benne, de mindenképen ő érzi ezt a fájdalmat csak igazán.

Négy éve lehetett, mikor megismerte Margitot. S ismerettségének első percétől fogva úgy tekintette, mintha az övé lett volna. Gyönyörködött, ha mások vették körül, sőt maga is szerette a büszkét, a hűtelent játszani s tüntetőleg udvarolt szép barátnéinak. Egy szép napon aztán arra ébredt, hogy Margit másnak a jegyese.

Ebbe is beletörődött s nem vette észre, hogy szíve fásult s hogy méhként száll virágról, virágra mézet szívni... Most fölocsudott, de mit ért az? Élte eltűnt tavaszait nem lehetett többé visszavarázsolni.

A másik levél hosszú volt... Nem tudta úgy átfutni s aztán eldobni, mint máskor tette. Minden újabb elolvasásra mélyebb fájdalmat érzett s mégis olyan jól esett neki a szerető anyai szív minden szava... hogy jöjjön... várják.

Hazamenjen?... nem! nem! rebegte lázasan. Férfias érzésének minden erejével tiltakozott e gondolat ellen. Hogy ő most hazamenjen s azokért a bűnökért, mit könnyelműen elkövetett, anyja szenvedjen, ő viraszson mellette?!... Ha eddig gyáva volt is, most erős akart lenni, elég erős ahhoz, hogy itt haljon meg.

Íróasztalához sietett s két levelet írt, egyiket az orvosnak, ki barátja is volt, a másikat meg egy volt barátjának, Szegedy Zoltánnak, ki szülőfaluja közelében ügyvédeskedett.

Az utóbbi levél így szólt:

Drága Barátom!

Megfogadtam, hogy soha az életben nem leszek hozzád szavam. Szavamat nem is szegtem meg, mert mire e levelet megkapod, halott leszek.

Neked volt igazad! mikor utoljára együtt voltunk. „Az életet kell előbb megismerni“ mondtam s nevettelek benneteket, kik több időt szenteltetek könyveiteknek mint én s csakugyan az

élet hullámai közé vettem magamat. De azért el nem merültem s erre büszke vagyok utolsó órámban is. bármily könnyelműen éltem, adósságaim nincsenek. Engem csak az ár kapott el, mint a hogy a könnyű csónakot a folyam erős sodra ragadja magával, csak parthoz nem tudtam jutni, vagy ha tudtam volna, csak nyomorultul! Ezt pedig nem akartam! Arra büszke voltam mindig, hogy voltam valami köztetek s hogy szellemi téren is sokszor sikeresen szállottam veletek sikra!

Jó anyám leveleiből olvastam, hogy te boldogan élsz, már családod is van! Isten megáldjon továbbra is.

Most pedig jön kérésem. Roncsolt, beteg testtel nem akarok hazamenni meghalni. Érzem, hogy nagyon rosszul vagyok, én még siettetni fogom .. Tudasd tehát anyámmal rögtön levelem vétele után a hirt.

Ne engedd megtántoríttatni erős hitében, hogy jó fia voltam.

Ez utolsó kérésem, és ezt tőled kérem, kit sokszor megbántottam, de most érzem igazán, hogy nemes lélek voltál mindig irányomban.

Orvosomnak is írtam, kérve, hogy teljesítse utolsó kérésemet. Ha van szívében egy kis őszinte részvét szenvadó anyám iránt, teljesíteni fogja. Ne tudja meg soha halálom igazi okát jó anyám!

Az ég áldjon meg mindnyájatokat s legyetek boldogabbak, mint voltam én "

Eddig a levél. Mikor Hortovay Géza felállott, arca halavány volt ugyan, de teljesen nyugodt.

Az egyik levelet elküldötte, a másikat írásztalán hagyta.

S a mint e levelekben megírta, úgy is történt. Reggel halva találták s hirtelen beállott halálát konstatáltak az orvosok.

* * *

Hortovay Géza nem csalódott, barátja híven teljesítette utolsó kérését. Maga kísérte fel az özvegyet, maga vigasztalta nagy fájdalmában.

A temetés szép és fényes volt, nagy közönség jelent meg, s az özvegy ott is azt látta, hogy mennyire szerették fiát!

Husvétra visszaérkezett falujába. Ismét ott látták a templomban mint rendesen s most még erősebben hitt a feltámadásban és egy boldogabb élet, vidámabb viszontlátás sirontuli ünnepében.

Forberger Béla.

Ifjúsági élet.

Kossuth-ünnepély.

A Magyar Irodalmi Önképző-társulat márc. 20-án este fél 8 órakor Kossuth Lajos halálának 8-ik fordulóján ünnepélyes közgyűlést tartott.

Milotay István elnök emlékezett meg először néhány lelkes szóval Kossuthról, s egyuttal jelezte, hogy a szokott nyilvános ünnepélyt azért nem tartja meg a társulat, mert ez év szept. havában Kossuth századik születésnapján nagyobb szabású emlékünnepet fog rendezni.

Forberger Béla főjegyző mondott azután emlékbeszédet Kossuthról, s beszédének komoly emelkedettsége előkészítette a jelenlevők ünnepi hangulatát a Madai Gyula szavalatához, ki Gulyás József „Kossuth nótája“ című hangulatos, szép költeményét adta elő. — Gyökössy Endre pedig „A magyar asszony“ című szép hazafias költeményét olvasta fel.

Az ünnepély után a társulat ez évi pályakérdéseire beérkezett pályamunkák bíráló bizottságai tettek jelentést, mely szerint az Ármós-féle jutalmat (március 15-ikével foglalkozó ódára) egyenlően osztották meg Gyökössy Endre és Milotay István között. A szabadtárgyú elbeszélés díját Szarka Lajos nyerte „Kaina“ című dolgozatával. A „Nagy Imre élete és művei“ c. pályakérdés nyertese pedig Milotay István lett.

A kuruc-estélyről előterjesztett elnöki jelentések után véget ért az ünnepies közgyűlés.

HIRDETÉSEK.

MAUR JÓZSEF

ajánlja.

angol, francia és hazai gyártmányú szövetekkel dúsan felszerelt

férfi szabó üzletét,

izléses és divatos szabású, angol, magyar és diszruhák, valamint papi egyenruhák elkészítésére.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

A főiskolai ifjúság részére készpénz fizetés esetén 5⁰/₁₀₀-os árkedvezményt ad.

Piacz-utca 12. Stenczinger-ház.

FEKETE JAKAB

uri divat, fehérnemű és kalap üzlete
Debreczen,

Főtér, Kistemplom mellett.

Tisztelt vevőim szives figyelmébe!

Ujdonságaim közül ajánlom az alant jelzett cikkeket
feltűnő olcsó árban:

Valódi angol, olasz, gráci és honi gyártmányú kalapok és cylinderek, fehérneműek, bál ingek, kézelők és gallérok, chikkes nyak-kendők, francia batist és vászon zsebkendők, elegáns angol férfi esernyők, Jäger tanár-féle alsóruhák és harisnyák, karlsbádi férfi cipők különlegességek, bál lackcipők, Zachariás-féle bőrkeztük, vadászsapkák, kocsi-takarók, francia és angol illatszerek, pénz-, szivar- és cigarettatárczák, ezüst sétatotok, minden a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Kérem szives látogatásával szerencsételtetni, hogy alkalma legyen üzletem szoliditására, pontos és gondos kiszolgálására szívesen meggyőződni.

A collégiumi ifjúságot 5% árkedvezményben részesítem.

Olcsó szabott árak.

Legalkalmasabb és leghasznosabb ajándék.

PAPIRKERESKEDÉS

ÉS

KÖNYVKÖTÉSZEZET.



Sötét kamra díjtalan használatra.

Tessék árjegyzéket kérni.

Hasznos időtöltés. Kellemes szórakozás.

A tanuló ifjúságnak 5% engedmény.

Debreczen városi nyomda. 1902 — 268.

Ritka alkalom

kiváló magyar műveknek
rendkívül leszállított áron való beszerzésére!

RÁTH MÓR

köztudomás szerint több mint négy évtizeden át száz és száz oly művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferencz irodalmi kézikönyvében azt írja, hogy azok

irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az aggkor árnyai nyugalomra és arra intik, hogy kiadói tevékenységét immár az elkerülhetetlen actualis és folytatólagos művekre szorítsa. Elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes és valóban elévülélen becsű részét tetemesen leszállított áron ajánlani fel a művelt könyvbarátoknak, kulturális, nép- és más nyilvános könyvtáraknak, kaszinóknak önképzőköröknek stb. Ezen művek jegyzéke, mely a mai irodalmi túlproductió és hajsza áramlatában is méltó a könyvbarátok figyelmére és mely számos ünnepi ajándékokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban és oly fényes díszkötésben, a minők a könyvpiacra sohasem jutottak — is tartalmaz, komoly reflektánsoknak bérmentve rendelkezésére áll.

Ez alkalommal ajánlom a közönség pártfogásába

könyvkereskedésemet

is, 1857-ben az abszolutizmus legsötétebb germánizáló éveiben annyi veszély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világirodalmi üzletet alapítottam. Ezen üzletem állandó szállítója a nagy országos központi és számos vidéki könyvtárnak és az ország minden osztályú intelligenciájának jóakaratóval bizalmával, sőt barátságával folyton dicsekedhetik.

Sok évi szívélyes viszony Páris, London, Róma, Németország, úgy fővárosunk legelőkelőbb kiadóival képessé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy concurentiával megküzdni, ide érve a bel- és külföldi antiquáriusokat is, flykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy minden irodalmi megbízás a legjutányosabban és leghigorúbb lelkiismeretességgel intéztetik el.

RÁTH MÓR, Budapest, Haas-palota.

Kovács József

borbély- és fodrász-terme

Debreczen, Piacz-utca
a városházával szemben.

Van szerencsém a collégiumi ifjúság becses figyelmét üzletemre felhívni, hol is

40% árkedvezményben részesítem a mélyen tisztelt ifjúságot.

Figyelmes és tisztességes munka.

Tisztelettel

Kovács József,
borbély és fodrász.

A DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK

HUSVÉTI MELLÉKLETE.

Korcsmárosné lánya

Éjjel-nappal sóhajtoztam

Mindig csak utánad.

Majd meg is ölt, majd elvesztett

Érted a búbánat.

Azt hittem, a szíved angyal,

Most látom — hiába...

Csak olyan vagy, mint a többi

Korcsmárosné lánya!

Töltöttem poharamat

Keserédes borral.

Altatgattad a szívemet

Mézes, mázos szókkal.

Eltörött a boros pohár,

Van még annak mása...

Összetörted a szívemet

Korcsmárosné lánya!

Módos vendég ült le melléd,

Kacagsz a szemébe

Rá se nézel a másikra:

A régi szegényre.

Ha az elmegy, jön a másik,

Majd hozza a fáma...

Vendég voltam a szívedben

Korcsmárosné lánya!

Napraforgó virág vagy te!

Az a te hűséged.

Reménységem csalfa képe

Nem hiszek már néked!

Meg is átkoz lelkem minden

Összetépett álma...

— Új vendég jött mosolyogjál

Korcsmárosné lánya!

Baja Mihály.

Ének az első csókról.

Régen

Tavaszi volt. A hold lágyan ringott a felhők kebelén. Az akácfaák mámorosan ontották illatukat. S hogy a tavaszi illat a földre nehezedett, megszállta a lelkemet is és én kitártam karomat s beleöleltem az én édes asszonyomat.

Most...

Tavaszi van. A hold lágyan ring a felhők ölén. Az akácfaák mámorosan ontják illatukat. De hogy kitárom karomat, nincsen asszony, aki beléhajolna. Csak halványodó emlékek, amik körüllebegnek. És amint e fakó emlékek körülzsongnak, valami régi ének kél a lelkemben: — első csókról, első szerelemről.

Ha én még azt el tudnám mondani!...

* * *

Fehér fürtös virágai vannak egy fának. Nem délszaki exotikus növény, a virág nagykereskedők fényes kirakatai, a magasrangúak csillogó szalonjai számára növelve, — ott találod a mezőn, az árokparton, amint csendes estéken a pásztorgyerek föl-fölobbanó pásztortűz mellett danát tanul dallamos fürtitől; ott találod a városok utcaszélein, hosszú rendbe sorakozva, csinosan fésülve, szépen rendbe szedve, amint városi lakosokhoz illik; ott látod a homokban és fekete földben ott érzed mindenütt, amint az esti szellő szárnyán hozzád repül illata.

Akácnak hívják a botanikusok... Másnak talán nem valami költői név, de nekem szépségesen szép, mert az az áldott júniusi este bátorító szava nélkül nem lett volna olyan áldott, — mert nélküle sohasem jöttem volna rá — a csókra.

Az eljárás ez volt és így történt meg.

Hárman valánk együtt az apró női csecsebecsékkel díszített kis szobában: az asszony, én, meg a mándi, a kanári madár. Ő volt a garde de dame — a kicsi mándi. Szeretett és bizott bennünk, vagy talán cukorral volt megvesztegetve,

*

mert alig egyszer szállott le kalitkájából hozzánk, nem, hogy kiballgassa beszélgetésünket, csak megszagolni, vajjon az úrnője keblén levő rózsza illatosabb-e, vagy az én akácvirágom. Pedig ha hallotta volna!

A csókról beszéltem lázasan, szerelmesen, holott pedig semmit is nem tudtam róla, s magyaráztam a csók múltját, jelenét nagy tudákosan, holott csak azért, hogy ajkiról tanulhassak csóktudományt

Úgy égtém a vágytól, odailleszteni ajkára egy csókot. Az elsőt. A legelsőt. Mert minden beszédem csak azért volt, hogy megértse: — igen, meg fogom tenni, és minden szóm azt kérdezte: úgy-e szabad, nem haragszik meg érte?

És ő értett engem. A szavakat ha nem is, de a frenetikus érzést, a forrongó vágyat. És én is éreztem, hogy az az asszony, dacára férjének és a házasságnak, az első csókot, az igazit, a lágyat, szerelmetest, a vad lánggal égőt, melyben ott száll a szív édes álma, ott lüktet a vér földi vágya, még nem érezte soha ajakán és ő sem csókolta férfijakra. Hozzámm simult asszonyos szelidséggel, de amely szelidségben is több bűverő volt, mint a lányok apró kacérságaiban, okos szemével reám nézett, à la greque haját arcomba fujta a nyitott ablakon beáramló szellő, és míg beszéltem lázasan, kuszáltan, akácvirágom kicserélte a keblén levő rózsával s egy csókot illesztett akácvirágomra.

Boldog virág, akácvirág!...

És abban a pillanatban — úgy tetszék — akácillat tölté be a szobát, telve szerelmes fantómkokkal, csábos erővel, titkos bátorítással. Hajunk, ruhánk és minden mindenünk akácillatot lehel; akácvirág nyílt rajtunk, a butorokon; akácillattá lettünk magunk is. Nem, ne mondjátok, hogy az akácvirág a föld legjőzanabb virága — a legmámorosabb, a legszerelmetesebb virág ő!

Karomba hajolt. Szőke arcán az alkony érdekes halványságot árasztott el, pici szája, mint bimbó megnyílt, s mi bennem égett, kék szemében vágyat láték lobogni. Körülöttünk minden javallta a csókot: az összehajló levelek, a szellőben enyelgő virágok, a föld pereméhez simuló ég, az ölelkező felhők, de legfőképen ajkaink. Éreztem, hogy a lehetetlen e pillanatban édes megtörténtté lehet, holott soha többé. Éreztem, hogy utaink egy pillanatra találkozhatnak, holott elvál-

nak, mielőtt találkoztak volna. Éreztem, hogy egy pillanatra értem ég s bolondos fejcskéje ezer szeszélyét, hóbortos szíve ezer vágyát alárendeli az én akaratomnak, holott holnap az élet hidege már talán fölemészti szíve melegét

És bár az akácillat egyre áradt s körülöttünk minden javallotta a csókot, és bár a bátorság ős forrása buzogott is keblemben s buzdított tette, mindeme nagy biztatás és látorság mellett is nem mertem a gyermekkor csillogó ködű homályából kilépni az életbe, az álmok világától a valóságba... Odalopni az első csókot ajkaira. Csak néztünk egymás szemébe, arcába, a végtelenbe, fejtegettük egymás szívének hierogliphjeit, olvastunk egymás szívéből vágyat, szerelmet.

Hirtelen pir önté el arcát. Talán a tetteinket vizsgáló agy kezdett fejcskéjében ébredni s annak hajnali pirja jelent meg arcán?...

Fölállt mellőlem.

— Ügyetlen!...

A zongorához ment. Vagyis hogy nem menés volt az, hanem szállás, lebegés, suhanás, vagy mit tudom én, mi. Talán egyik sem, talán mindenik összevéve. Egy bűvös mozdulat, mely képes az embert magában is szerelmessé, bolonddá tenni. Mely csak a szerelmes szép asszonyok sajátja, melyet a lányok utánna nem csinálhatnak, hacsak nem asszonyokká, szerelmes szép asszonyokká lettek. Valami olyas, mint mikor a madár kiszabadítja magát az őt fogva tartó kalitkából és suhanva repül ki annak ajtaján, de amely suhanásban több a visszatérés vágya, mint a szabaddulás öröme.

Én igen megszégyeltem magam, ami pedig, tekintve azt, hogy még csak tizenhét éves voltam és először szerelmes — asszonyba, egyáltalán nem volt csoda és csak félszemmel mertem reá fölpillantani, mivelhogy azt hittem, hogy azt az asszonyt nagyon megbántottam, amikor nem csókoltam meg.

Nem hagyott a lelkiismeretem nyugodni. Odahúzódtam mellé, átöleltem nyakát és ajkára illesztettem az első csókot. Egy kicsit félrecsúszott ugyan a nagy remegés miatt a szája szélére, hogy az arcból is volt benne egy pici, de azért mégis csak ez volt az igazi első csók, amit férfitől kapott.

A csók zajára felébredt a kicsi mándi, a garde de dame, intő pillantást vetett úrnőjére,

aztán szárnya alá dugva fejét, tovább aludt. A hold kipillantott a felhőfoslányok közül s kíváncsian nézett be a szobába; aztán ment és bujkált tovább. Ő pedig felém fordult és sok, sok szeretettel azt mondá:

„Rosz fiú.”

* * *

Este volt. Mentem haza. Vittém magammal az első csókot. És hogy az útszéli fák egyre hullatták reám fürtös virágaikat s dícsérték szép és nagy bátorságomat, boldog naivsággal elgondolkoztam rajta:

— Mégis csak nagy bátorság kellett ahhoz, hogy az első csókot odailleszszem ajakára — holott ő is úgy akarta...

Szarka Lajos.

A szülőföld.

*Mondhatlan vágy kél néha bennem:
Élni zöld erdőn, nagy hegyekben;
Oly messze vísz tőled az álom
Én vadvirágos rónaságom!*

*Azok a büszke sziklabérczek
Olyan könnyen szívembe férnek.
Úgy érzem, jobb köztük dalolni,
S titkos jövőről álmodozni.*

*Úgy érzem, édesb lenne ottan
Bolyongni mélységes vadonban.
Hol beborít a lombok árnya,
Nem égető a nap sugára...*

*Úgy érzem, hit tűzében égve
Könnyebben száll imám az égbe,
Hisz feltörő hegyek mutatják,
Magasztaló fohászom útját.*

— *De mintha lelkem vádja volna:
Megzendül ekkor egy-egy nóta,
Szomorú szép, a milyet nékem
Anyám dalolt még régen-régen...*

*És én nem tudom, honnan támad...
Elfog valami méla bánat.
Oly ridegek azok a bérczek,
Csak fájdalom, mit köztük érzek.*

*S ezer emléken andalogva
A szívem újra azt dobogja,
Hogy nincs nálad szebb a világon,
Én vadvirágos rónaságom!*

Gulyás József.

Szeress, . . . szerelmed hű legyen. . .

De szép lány is volt Cserfalvi Irénke! Szép volt a termete. Még szebb volt dúsgazdag arany-sárga haja. De legeslegszebb volt az a két égszínű gyönyörű szem, melybe ha valaki beletekintett, elfelejtette még a bánatát is! De azt a két szemet nem felejtette el soha!

Pedig hej sokan beletekintettek abba a napnál fényesebben ragyogó szempárba. És azok mind, egytől egyig rabjai lettek Cserfalvi Irénkének. Futott utánna, rajongott érte az egész megye ifjúsága. Csudásnál csudásabb hírek keringtek a Cserfalvi Irénke szépségéről, kedvességéről. S ezek a kósza hírek azt is elmesélték, azt is elregélték, hogy Cserfalvi Irénke nem ismeri a szerelmet, hogy Cserfalvi Irénkének nincsen szíve, vagy ha van is szíve — kőből van a szíve. És a kósza híreknek részben volt is igazok, mert Cserfalvi Irénke szívesen beszélt ugyan mindenkivel, de senkit nem tüntetett ki még bizalmával sem. Pedig kérői között voltak gazdagok is. kiket szívesen látott volna házában akárhány gondos mama, ki valóban szíven viseli kedves leánya sorsát.

Voltak a kérők közt derék, becsületes emberek, kik saját szorgalmuk, munkásságuk után jutottak előkelő, diszes állásra. De mindhiába! A szép lány szíve nem hajolt egyikhez sem!

Hej, mennyit is kellett ezért szenvednie Cserfalvi Irénkének! Azok a jó barátok, kedves rokonok de ellátták jó tanácssal! Az egyik a szépségét, a másik az előkelő származást dicsőítette, de mégis legtöbben voltak olyanok, kik a gazdagságot vették pártfogó védelmök alá.

Csakhogy a szép Irénke mindezekkel keveset törődött. Vidám tréfával, ha kellett egy-egy jól sikerült gunnyal szabadult meg jóakaró tanácsosaitól.

Őrült is, mikor magára maradt! Ilyenkor volt legboldogabb. Elővette legkedvesebb olvasmányát a „Virág-regéket“ s elvonult kis kertjökbe, virágai társaságába. Legjobban szerette a gyöngyvirágot. Természetesen azért, mert az nem hajolt a vadrózsa csábító szavára, hanem hű maradt kedveséhez.

Óh hányszor elolvasta, hányszor elmondogatta:

„Szeress . . . szerelmed hű legyen
És tiszta mint a réteken
Csillogva lejtő csergeteg
Hütlén kebelre köny pereg“.

**

S ilyenkor szelid lelke a múlt idők szép emlékein merengett. Végig élte százszor és ezer-szer azt az emlékezetes szüretet, mikor ő először látta kedvesét. Nem volt szép a kedves. Olyan sápadt, beteges arca volt. De volt valami a hangjában, volt valami a tekintetében, ami rokonszenvet ébresztett. Nem is tudja ő, hogy is történt... csak azt tudja, hogy egyszer csak mellette termett s kart karba öltve, egymáshoz simúlva haladtak fel a szőlőhegy keskeny ösvényén. Beszélhettek bátran! Csak az úton nyíló vadvirágok voltak tanúik. Nem sokat beszéltek! Szívök megérezte, lelkök megsejtette amit a másik érez, amit a másik gondol. Elég volt egy tekintet s ők tudták, hogy csak a halál választja el őket egymástól. Egy forró csókban összeforrnt az ajkuk s meg volt az örök, szent esküvés. Tanújok volt a nagy természet s a madarak dala volt a megáldó fohász. Hej de régen volt az! kis virágos kertje négyszer fakasztott azóta gyöngyvirágokat s azóta négyszer hullott alá a falevél. És ő mégis mégis hű maradt s hű is marad amíg csak él.

*

Nincs olyan boldogság nagy messze vidéken, mint a kékesdi kis papilakban. Körülötte az ünnepi csend mintha arra intené a közelgő idegent, hogy ne zavarja megjelenésével azt a csendes megelégedést, mely a papi lak egyszerű lakói lelkét eltölti. De ha a kíváncsi idegen mégsem hajt az óvó intelemre, hanem beljebb megy: bizony olyan csodás életet, olyan nagy szeretetet talál ebben a kicsiny hajlékban, a melyet hiába keres széles e világon. Óh be áldott jó lélek is a szép tiszteletes asszony! Nem jöhet senki Kékesdre anélkül, hogy erről tudomást ne szerezne, hiszen bármerre megy, akármelyik szegény házikó lakójával beszél, mindenütt így dicsekednek a tiszteletes asszony jóságaról: „Bizony lelkem tekintetes úr, nincs olyan asszony széles Magyarországon, mint a mi papnénk! Bátran büszke lehetne a szépségére, de ez — a lelkem — még azt sem tudja mi a büszkeség. Papné léttére olyan szívesen beszél velünk, hogy még! Áldja meg az Isten mind a két kezével!”

De meg is áldotta! Legalább Cserfalvi Irénke — mert ő a szép papné — soha sem bánta meg, hogy nem lett hűtlen a kedveséhez. Olyan boldog, olyan megelégedett ebben az egyszerű, szerény papilakban. Szép kék szeméből, — égető fény helyett — kibeszélhetetlen boldogság sugárzik

elő. Nem gazdagok. De hiszen minek is az? Gazdagságnál is kedvesebb neki az a szeretet, melylyel őt és férjét — ki valóságos édesatyja gyülekezetének — az egyszerű nép körülveszi. Viszsa emlékszik néha néha az ő gazdag kéréire, visszaemlékezik a kósza hírre mely azt beszélte róla, hogy neki nincs szíve, vagy ha van is szíve — kőből van a szíve. De lelke olyan édes boldogságot érez. Őt ez a vád nem érheti, épen nem érheti. Hiszen ő mindig szeretett, hiszen hányszor, óh hányszor elmondogatta:

„Szeress . . . szerelmed hű legyen
És tiszta mint a réteken
Csillogva lejtő csergeteg
Hűtlen kebelre köny pereg“.

Szeretett híven és nincs oka sírni... Óh ne is legyen, óh ne is legyen!

Zöld Mihály.

Otthon.

*Két kicsi húgom,
Két rózsabimbó.
Kis Mancikának
Járása ingó . . .
Beszéde oly édes,
Még csak gagyog . . .
Ha vele játszhatom,
Boldog vagyok!*

*Ölembe mászik,
Körül cirógat.
Hozzám simúl, mint
Habhoz a csónak.
És a kis hízeltő
Reám nevet . . .
Megejti; meglopja
A lelkemet.*

*Nagyobbik húgom
Pajkos, beszédes.
Rontó a jelző
Dolgos kezéhez.
Ha Mancsi velem van
A fecsegő
Azt bizonygatná, hogy
Jobban szeret ő.*

*Hízeleg, ölel,
Csókol a szentem.
Visszacsókolom . . .
Jaj, de mit tettem?
Irigy Mancikának
Könye pereg —
Drága gyöngyöt érő
Harmatszemek.*

*Békíti húgom,
Békítjük ketten.
Csak — öt csókoljuk
Most önfeledten.
El is fogy a könye
S hozzánk simúl,
Ölel mindkettőnket
Szótalanúl . . .*

*Reánk is kacag
— Hamar kibékül . . .
S a mosolyt talán
Lopja az égből,
Mely megejt, megigéz . . .
S önfeledten,
Csókoljuk, öleljük
Mind a ketten!*

Gyökössy Endre.

Temetik.

Irta: Madai Pál.

Kedvetlenül járkáltam. Nézegettem kis kertünk gyümölcsöző fáit. Olyan szép volt mind, olyan kedves zöld. Életet lehelt felém mindegyik. Mintha csak ezer tátogó száj susogta volna felém: Nézz ránk, örülj és mosolyogj. Hívtak, csalogattak mindnyájan, szépségét, kedvességét fitogtatta mind. Én csak bámúltam, néztem... mentem és... néztem. Aztán megállottam... megállottam a legszebben hívó, a legnyájasabban mosolygó fa, a kert büszkesége előtt. Egy szép növéssű, csodásan kifejlődött, minden ízében erőt, egészséget mutató körtefa volt ez. Néztem... néztem... sokáig. Némán bámúltam sötéten zöldelő, életre hívó, üde leveleit, melyek oly hizelgően tekintettek szomorú szívemre; talán még hívtak is bólintó fejökkel: gyere, gyere, élni, élni. Elnéztem életerős, égfele növvő ágait, gyenge hajtásait,

csalfán kecségtető teljes gyümölcsseit, mindent mindegy szálíg. Néztem. Majd másfelé fordultam s néztem a többit. De akár meddig, akár merre andalogtam, visszatértem megint, vissza a szép körtefához.

Bámúltam, csodáltam, néztem tovább s merengő szemem a fa legmagasabbra nyúló ágán már-már érni kezdő, nappirított szép körtén maradt... Néztem, nézegettem Istenem be szép! Mindjárt megszólal — gondolám — hiszen épen olyan, mint egy szép, viruló, napbarnított leány. És karcsú derekán merengtem tovább. Néztem... néztem... de álmaimnak rögtön vége lett... néztem... néztem... a körte leesett. Megdöbbsentem, nagyot dobbant szívem... néztem s gondolkoztam tovább. Mi tette? A féreg emésztette talán? Vagy a sors szeszélye csupán?

S míg így merengtem a nyári felhős délután... megszólal kis templomunk bús harangja... Temetnek, sugtam megdöbbenve a lét és nem lét gondolatán: pirosló körtém jutott az eszembe. Temetnek, temetnek, egykedvűen mondom, temetik, temetik az én boldogságom, ifju ideám.

Dal a búzakaralásról.

*Áldott-e úgy Isten valakit valaha?
Mint egy szép növénynyel a magyar hazát?
Avagy ki ne tudná: a búza aranya
Szerte mily dicsően ringatja magát?*

*Ez a növény aztán a magyar áldása,
Ennek minden szála nagyságról beszél.
Nevető szép nóta minden mozdulása,
Mikor előszáll a vén hárfás, a szél.*

*Azért olyan édes nekünk az a nóta,
Mert véröntötte rög szülte a kalászt,
S szebb jövőt álmodván itt a föld azóta
Kalász-suttogással jósol támadást.*

*Szép a búzaszálak ringó rengetegje,
Ha árnyába dől a fáradt arató.
S boldogan pillantva kövér keresztekre,
Istenéhez inti friss pacsirtaszó.*

*Öreg szántó, kaszás, nem is mondom néked,
Hogy tisztelve lássd az ért kalász fejét,
Hiszen erre omlott annyi veritéked,
S árnyán kötéd be a harcok sebhelyét.*

*De ti magyar fiúk, véreim, kaszások,
Kiket a szerelem esolnakába tart:
Ti is becsüljétek éltető búzátok,
Míg gyors kaszátokat föl nem vállalja kard.*

*Piros búzacipót úgy süt majd a télen
Farsangra arátok, s újra szól a dal . . .
Búzakalász árnyán s keresztje tövében
Boldog volt, boldog is lesz még a magyar.*

Madai Gyula.

Korán nyílt virágok.

„Szeretem a tavaszt, a fák rügyezését.“ Szeretem, nemcsak mivel új ruhát ölt magára a természet, a föld leveti fehér szemfödelét s ünnepi ruhába öltözik, — de szeretem, mert az új élet ébredésén, új remény kel szívemben. Mintha a madarak énekéből újra feltámadó vágyak szállának. Vágyak, melyekért hajdan lelkesültem, vágyak, melyekben annyit csalódtam, melyeket eltemettem. Szeretem a tavaszt. Úgy érzem, ha felém csap illata, mintha bizalmat öntene csüggedő lelkembe, felemelne, bátorítana.

Mindíg ábrándos gyerek voltam, szerettem a magányt. Sokra megtanítottak a suttogó lombok zöld koronáikkal, — az éledő virágok illattól sziporkázó szirmaikkal; a csendesen hulldogáló sárga falevelek, a széltől röpített hervadt virágszirmok. Összeforrott velök a lelkem. Midőn pompáznak én is örülök s oly bús vagyok, ha hervadozni látom levelem, virágom.

Alig vártam most is, hogy köszönthessem, hisz tőle várok borongós lelkemre enyhülést, balzsamot. Száraz ágak közt fut még a szellő, csak a dúzzadó rügyekben látható az ébredő élet. S én meghatva léptem a szentegyházba, hajadon fővel ültem a fakadó lombok alá. A futósó szellő hevíti arcomat, pirosra váltja halványságát s én boldog vagyok, hogy játszik fürteimmal.

Itt egy hóvirág, ott egy ibolya kacsint ki a mohok közül.

Én édes virágaim Kicsalt hát titeket is a nap langy melege. éltető sugára. Sietek hirdetni az embereknek mit nem szabad ellefejtniök, a mire ti tanítgatjátok nemzedékről-nemzedékre: a szépre, a jóra, a nemesre, a dalra — a szerelemre.

Eljöttetek hát?

Korán, — sugja a száraz galyak közt átfutó szél, mintegy válaszádsul.

Korán. Lehajtom fejemet és csakugyan látok a pad mellett ibolyát és hóvirágot is, csakhogy nem olyant, mint az imént: éledő, üde virágokat, melyeknek mindenik szirmából életkedv, ifjúság, részegítő mámor sugárzik, hanem látok csüggedt, fejét a földre lehajló haldokló virágokat, a földbe visszavágyó bűnbánó virágokat, hogy oly hűtelelenül siettek elhagyni az édes anya ölelő karjait.

Örülni jöttem a tavasznak és hervadást látok. Hisz tegnap nem olyanok voltak-e ezek a hervadók, mint amazok a nyílók s holnap nem olyanná lehetnek-e ezek is? Mért is jöttetek ti még elő a nap csalfa melegére?

Ujra szél fut a galyak között s most, mintha ezt suttogná fülembé: én mondtam.

S már látom lelkemmel fekete felhők gyülemlését, éles szellők érkezését. A napot eltakarja a felhő, a csípős szél elfagyasztja a szirmot. Látom az imént friss virágot hajolni a föld felé. menekülni a halál elől. Óh hogy is ne ily korán, nem is ízelve az édes életet, melyet alig várt megkezdeni...

Csak a szél zümmög a galyak között:

„Szegény korán nyílt virágok ti!”

* * *

Szép szőke kis leány volt Margit. A természet mintha remekelt volna az alkotásban Tömött haja három-négy fonadékban övezte magas homlokát, melynek alatta az a két gyémánt ragyogású szem, az a sudaras szemöldök ott a szemek fölött, az örökösen fürge, pajzán játszi kedv oly vonzóvá tevék a szőke fürtök kedves gyermekét.

Szegény Margit. Miért is feledeled rajta szemeidet, azokat a gyémánt szemeket azon a barna legényen? Mit tudád te, nem is akartad tudni, hinni, hány korán nyílt virág hervadt már el karjai között?...

— Szegény Margit. A te gyenge szíved nem tudá elviselni a te csalfa napod elhülését, elhervadtál, mint a virág, a melyet nem ér többé a nap éltető sugára

Szegény Margit. Olyan szomorú volt látni a te szende hervadó orcádat, a mint azok a piros rózsák onnan tünedeztek, tűntek, eltűntek.

Úgy zokogtak azok a harangok is, mikor vittük a te koporsódat, oly fájó dörgéssel hullot-

tak a rögök a sírba. S harang zokogása, hantoknak dörgése, mintha ily szavaknak lett. vón tördelése:

„Szegény korán nyílt virág te!“ . . .

Hűvös szellő hidege csapja meg forró homlokom. — Eh! távozzatok szomorú képek, hisz tavasz van. Amott még virágzó ibolyák s a hervadtakat lehet emberek taposták el. Vessétek le fekete ruháitokat ti is gondolataim, öltözzetek tavaszi ruhába. Jer, jer én várva-várt édes tavaszom, hadd dagaszsa keblemet a te balzsamos, illatos légednek üde lehellete.

Kertész Ignác.

A „Komáromi házban“.*

*Télidőnek szomorú szakában
Ödöngtem a Komáromi házban,
Vén faláról reám sárgán nézett
Mogorvaság, hidegség, enyészet . . .*

*Hónom alatt panaszom papírja,
Szegénységgel telistele írva.
Borús voltam . . . mert nagyon fáj nékem:
Bizonyítani mért kell szegénységem?*

*Bár süvegem néha félrevágom,
Lerí rólam úgyis árvaságom!
A ki szegény: ünnepnap is árva,
Pecsét sem kell annak a bajára.*

*Ezt forgattam a lelkemben épen,
Döngött a pad, a mint egyet léptem:
Elmerülve még észre se vettem,
Hogy egy kis lány suhant be megettem.*

*Kis gyerekleány, magamféle árva,
Járatlan még az ilyen világba.
Se kérd, se hall, hozzám fordul épen:
»Kapitány úr, kérem igen szépen . . .«*

*Se kérd, se hall: kezem megcsókolja,
Én vagyok a kapitány, gondolja.
Egy kis papír reszket a kezében:
»Kapitány úr, kérem igen szépen . . .«*

*Elfogódom . . . nevessek vagy sírjak?
Hogy bennem is reménykedni bírnak!
»Nem én vagyok a kapitány, lányom,
Nem én vagyok, — én is csak őt várom.«*

*Szégyenemben kifordúlok lassan,
Zavartságom, hogy palástolgassam,
A kis gyerek csalatkozva bámúl:
Ugyan ki hát itt a kapitány úr?*

Oláh Gábor.

* A „Komáromi ház“ nevezetes ősi porta Debreczenben. Állítólag ott erősítették meg az 1711 iki szatmári békekötést. — Mai napság keservesbb sorsra jutott ez a sárga ház: benne fészkel a rendőrfőkapitányság

Másodvirágzás.

Az egész faluban megindult a szóár, mikor nyilvánvalóvá lett, a mit olyan régen titkoltak, hogy az öreg Kánya András feleségül veszi a szegény Szikra Julist. Az asszony-némek összedugták a fejüket.

Hogy bizony nem való az ősz hajhoz menyecske. A feleségtartást nem hetven éves korában tanulja meg az ember. Ha meg mégis megtanulja, a maga kárára teszi azt. Az öreg Kánya uram még jó erőben van, de a menyecske nagyon is tüzes hozzá. Nem lesz ezen áldás, meglátja akárki.

A lány gyönyörű volt. A szeme fekete, mint az éjszaka sötétje, haja mint a korom. Az a két cseresznye meg úgy csábít a csókra. Az arcza halavány, mint a frissen kifejt tej. Mikor végig siet az utcán, utána fordul minden legény. Még az öregasszonyok is azt mondták rá, hogy de bizony szemrevaló személy az eszemadta. Akkurátosan olyan, mint ők voltak régen. Hajh, régen sürűben is termettek a szép lányok.

Pedig én biztosan tudom, hogy Pipi Nagy Ferenczné asszonyom sem igen volt szép hajadon, még a rossz nyelvek is azt mondják, hogy ragyaverte lett volna. Csak a festék, meg a kendőzés segített rajta.

De hogy egyik szómat a másikba ne öltsem, rátérek a lakodalomra. Az öreg Kánya portája már csillagos hajnalban csakugy zengett a sok beszéd-től, ezt is máskép kell tenni, a komótot meg kell igazítani. Az óra meg nem jó, Isten tudja mióta. Haj, eddig nagyon szomorú, egyhangu volt az élete. Most máskép lesz minden, asszony jön a házhoz. Fel is huzzák az ó szerszámot s az öreg lelki megnyugvással, megelégedéssel hallgatja lassu ketyegését.

Mikor aztán elkezd sütni a nap, felöltözik Kánya. Ezüstgombos mentéjét ölti fel magára, vastaglanczu órát tesz a mellényzsebébe, a haját meg illendően fésűbe rakja hátul. Bizony több volt már ott a hó, meg a dér, mint a fekete.

A mátkáját meg az anyja öltözteti odahaza. Selyemvirágos, sárgababos rokolyát huznak deli termetére. Karcsu, mint a liliomszál, nem kell neki fűző, csak darázs a dereka. A fejére hószinü fátyolt, arra meg mirtuszkoszorút tesznek. A lány nem nevet, nem örül, de bánatot se mutat. Pedig hát volna oka rá. Tudja mindenki, tudja maga is, hogy csak a jómódért megy a gazdag Kányához. Látja ő is előre azt a sivár életet, mit ura oldalán kell majd eltöltenie. Inkább könnyörületből megy hozzá, szánja a tehetetlen öregtet.

Az anyja vig, mosolyog. Alig bírja visszatartani magát, hogy a sok mátkacsudáló előtt örömeiben tánczolni ne kezdjen. De csak türtöz-

teti magát. Ha lányára néz, elszorul a szive ugyan, mikor látja annak bánatos mosolygását.

Azután elvégeztek mindent a násznagyok meg a pap. Bizony az öreg Kánya töredezett, gyenge hangon mondta ki a holtomiglant, Tán az örömtől reszketett a hangja. A menyasszonya meg erős igennel lett a feleségévé.

*

Mikor összekerültek, eleinte gyöngy életük volt. Az asszony kiolvasta előre ura szeméből a gondolatát s gyorsan teljesítette azt. Kánya olyan jól érezte magát ez apró kedveskedések közben. Kárhoztatta magát, hogy nem házasodott előbb. Minden perc, mit feleségével töltött el, megifjította. Szemmel láthatólag erősödött, a szeme csillogóbb lett, az arcza meg pirosposzsgás. Olyan jól esett neki, mikor a felesége arczát az arczához szoritotta s nem sikoltott fel, mikor a borostás szőr megszurta azt a gyémántfinom arcot.

Az asszony is jól nézett ki, jobban tán még, mint lánykorában. Hiába, a szép ruha meg a csillogó gyűrű, fülbevaló csak ékesíti az asszonynepséget. A faluban már azt suttogják, hogy dáma lett belőle. Irigyelték a szerencsését s mindenképen igyekeztek hirbe hozni. Még az urának is megmondták úgy szép szóval, kerülőn, hogy farkas jár a kert alatt. A szép menyecske szép legényre vágyik, az meg mind bolondja neki — Vasárnap is, míg a tiszteletes ur az erkölcsről beszélt, mindig csak a Czifra Jóska ragyogó szemébe nézett. Az meg vissza rá, hogy szinte elnyelték egymást a tekintetükkel.

Kánya nem sokat törődött eleinte a dologgal. Nem tudta, nem akarta elhinni. A felesége olyan hűséges volt hozzá, még az álmában is kedvére tett mindent. Aztán meg, ha egyszer belenézett abba a tündöklő szempárba, ott is maradt a lelkében mindörökké. Az öreg boldognak érezte magát s elgondolta, hogy még akkor sem haragudhatnak az asszonyra, ha csakugyan megcsalná is. Megfizetett már neki mindenért avval a féllesztendővel, mit vele élt le. Ugy érezte, hogy azóta szebb a világ, jobban esik minden, mint régen.

Pedig hát az asszony csakugyan rossz utra tévedt. Az első hetekben erősen tartotta a kötelességérzetet. Aztán látta, hogy az ura úgy is boldog lehet, ha nem foglalkozik mindig vele. Érezte, tudta, hogy uralkodik az öregben. A lánykori szeretője, Czifra Jóska, meg egyre ösztönözte. Miért is törődik avval a tehetetlen gyerekekkel? Ha egy csókot ad neki napjában, ha puhára veti a menyezetes ágyat, ha kedvére készít ételt, eleget tett kötelességének. A nap többi része az övék, az övéké egyedül. Visszahozzák a régi napokat, mikor nem számlálták a csókokat, mert se szeri, se száma nem volt annak; mikor még csak az egy-

más szemében lelték fel a mennyországot, az egy-más vállán esett legjobban a pihenés.

Az asszonyt elszédítette ez a csábos, varázsos álom. Észre sem vette, hogy lassankint mélyebben-mélyebben esik a bünbe. S mikor már világosan állott előtte a kép, látta gyalázatosságát, nem birt erőt venni magán. Ugy érezte, hogy nem tudna élni tovább kedvese nélkül. Hát még, mikor hallotta azt a sok észvesztő, imádó szót, a mit Czifra Jóska a fülébe sugdosott. Nem, nem, ha a kárhozatba megy is, ha elveszti jövő üdvét, boldogságát, ha meg lesz gyalázva az egész világ előtt, akkor sem vet véget a viszonyak.

Minden este, késő este, mikor az öreget már elnyomta az álom, elaltatta a felesége hizelkedése, odajött az ablak alá kedvese. Csendesen, zaj nélkül osont be az asszony hálókamrájába s akkor nem éltek, nem tudtak a világról, sokszor egészen éjfélig, éjfélutánig. Feltámasztották esténként a rég elvesztett paradicsomot.

Később bátrabbak lettek. Délutánonként is összejövogettek Kánya ilyenkor is aludt, az ebéd után jól esik az öreg csontnak a pihenés. Szép az élet, különösen ilyen feleség mellett Vigyázni kell arra, mert a helyett nem vehet mást, ha cserébe adja minden vagyonát is.

Egyszer aztán vége szakadt a nagy boldogságnak. Az asszony ott turbékolt gerlepárjával a belső szobában. Már ide is merészkedtek. A legény épen az asszony vállára hajtotta a fáját s ajkukat csókra nyujtották egymás felé.

Ekkor lépett be Kánya. Az udvarban a kerítést javígtatták az ácsok. A szekercze csattogása nem hagyta aludni az öreget. Felkelt a kerevetről s az asszony szobájába ment. Ott nem lelt senkit. Azt hitte elment a felesége valahová. Gondolta meglepi az asszonyt, kiül majd a pitvar elébe, s pipafüst mellett nézegeti a munkát. A pipáért ment aztán a belső szobába. Ott állott sorban szép faragott tartóban a sok tajték pipa. Mind szép barnaszínű, debreczeni fajta.

Mikor meglátta az asszonyt a legény ölében, nem akart hinni a szemének. Aztán egy nagyot hördült. Mintha a szive szakadt volna belé, olyan irtózatoss volt az. Csak tántorgott, révedező szemmel nézegette a szerelmes párt. Azok meg remegve néztek vissza rá. Nem féltek, mit is féltek volna egy ilyen öreg embertől. De az a kétségbeesett tekintet a szívökig hatott. Megdermedten, mozdulatlanul, elkábulva ültek ott.

Egyszerre felriasztotta őket valami zuhanás. Az öreg Kánya esett el. Nem szólt egy szót se, meg se átkozta őket.

Másnap eltemették. De az asszony még a temetés után is egyre látta azt a vádoló, kárhoztató tekintetet.

*
Szikra Julis nem lett a Czifra Jóskaé.

Gál Zoltán.